

De **GESCHIEDENIS** van de **WERELD**

TEKST VAN J. SCHOONJANS

TEKENINGEN VAN L. EN F. FUNCKEN

DE ENGELSE REPUBLIEK

TIEN JAAR lang heerste Cromwell als een dictator. Tien jaar Engelse republiek! Dat schijnt haast ongelooflijk! Alvorens te sterven, zei Cromwell dat hij de naam van « Engelsman » zo beroemd had gemaakt als weleer de naam « Romein » was. Niemand betwistte deze bewering en volgens de filosoof Hobbes, domineerde Cromwell Groot-Brittannië en zelfs de wereld als een soort van « Leviathan ».

1. SCHOTLAND EN IERLAND

HET Puriteinse Schotland dat Karel I had uitgeleverd aan de Engelsen rebelleerde ten voordele van de zoon van Karel. Cromwell verpletterde de Schotten te Dunbar en te Worcester. Het katoelieke Ierland kwam eveneens in opstand. Cromwell onderdrukte deze opstand met ongehoorde wreedheid. Hij liet de inwoners van Doo gheda uitroeien en duizenden Ieren als slaven verkopen in Amerika. Hij ont-eigende de boeren ten voordele van de Engelse lords. De Ierse eigenaars werden onderpachters... En het Groene Erin werd het eiland van de haat en de Ieren aartsvijanden van Engeland.

2. DE NAVIGATIEAKTIE

IN 1651 ondertekende Cromwell de Navigatieakte. Volgens deze akte mochten alléén de Engelse schepen de koloniale produkten invoeren. Engeland kreeg aldus het monopolie van deze produkten, breidde zijn vloot uit en verpletterde de konkurrentie van de Verenigde Provincies, die deze uitdaging met oorlog beantwoordden. De Ruyter, de beroemde Hollandse admiraal, hees op de mast van zijn schepen een bezem: Blake, de Engelse admiraal, een zweep. Blake overwon.

3. DE LORD-PROTECTOR

CROMWELL werd Lord-Protector van Groot-Brittannië en wist deze titel over te dragen aan zijn zoon Richard. Hij supprimeerde het Romp-Parlement en deed aan de deur van Westminster een bordje hangen met « Huis te huur ». Hij riep een parlement in het leven, bestaande uit vrome heren onder het voorzitterschap van Praise-God-(prijs God)-Barebone. In 1658 kaapte Cromwell Duinkerke en Jamaica...

4. INDIEN IK KONING WAS...

OP zekere dak kwamen de « Hellingen » hem opzoeken. Zij zeiden : « Aldus spreekt Jehova : de bomen wensten een koning en ze zeiden tot Oliver : wees onze koning ! ». Cromwell weigerde echter de titel van koning. Zijn vriend, de blinde dichter John Milton, had hem hiervoor trouwens gewaar-schuwd. Hij vergenoegde er zich mee een hermelijnen mantel te dragen en een met goudstiksels overladen muts.

5. « HET VERLOREN PARADIJS »

IN 1667 dikteerde Milton aan zijn dochters zijn « Verloren Paradijs ». Hij dacht aan de dood van Cromwell in 1658, aan diens zoon en opvolger Richard, die reeds in 1659 verjaagd werd door de Schotse generaal Monck, aanvoerder van de royalisten. Deze laatste had Karel II Stuart, zoon van de onthoofde koning Karel I, mee naar Londen gebracht. Het lichaam van Cromwell werd opgegraven en door het slijk gesleurd. En Milton dikteerde zijn « Verloren Paradijs » : « De vorst gooide hem met het hoofd naar omlaag van het uit-spansel. Hij viel in een bodemloze kuil, vernietigd... maar toch onsterfelijk ! ».

(Wordt voortgezet.)